

ماجرای سن کم

اصل و شرح

چرا اعتیاد سنتی که از سن میانسال و گاهی سالمندی اوج می‌گرفت، در نسل جدید دوره زمانی خود را تغییر داده است و جوانان را به دام می‌اندازد؟

عکس: همشهری‌الامیر پناهور

۱۱ سال عجیب معتادان

تحقیقات اولیه پیمایش شیوع‌شناسی اعتیاد از شدت مصرف مواد بین جوان‌ها خبر می‌دهد

زندگی امروز

سن جوانی دقیقا همان اوج ابتلا به اعتیاد است. زمانی که آخرین سال‌های نوجوانی به نخستین سال‌های جوانی پیوند می‌خورد، همان زمانی است که مواد مخدر راه خود را به جسم و جان مصرف‌کننده باز می‌کند. مدیر کل پیشگیری ستاد مبارزه با مواد مخدر خبر داده است که پیمایش رسمی شیوع‌شناسی اعتیاد در حال انجام است و بنا به اطلاعاتی که تاکنون به‌دست آمده، بیشترین میزان مصرف مواد در کشور در گروه سنی ۲۴ تا ۳۵ سال است. از ۱۰ سال قبل تا حالا پیمایش کشوری گسترده و قابل اتکایی درباره مصرف مواد مخدر در ایران اجرا نشده است. سازمان‌ها و ارگان‌های گوناگون براساس آمارهایی که خود به‌دست آورده‌اند، سن اعتیاد را اعلام می‌کنند. اما همین گزارش‌های پراکنده تا باید می‌کنند که بسیاری از افراد معتاد، مواد مخدر را نه در میانسالی بلکه در اوج جوانی کشف می‌کنند و در همان جوانی هم به اوج مصرف می‌رسانند.

شیوع‌شناسی ۱۰ سال قبل

«شیوع‌شناسی اعتیاد» که گاهی از آن به‌عنوان پیمایش ملی اعتیاد نام برده می‌شود، از سال ۱۳۹۵ به شکل میدانی و در نتیجه گفت‌وگو با شهروندان و مراجعه به خانه‌ها در تمام استان‌های کشور انجام و نتایج آن در سال ۱۳۹۶ منتشر شد. این پروژه بزرگ تصویری از اعتیاد با جزئیات ارائه کرده که مهم‌ترین آن نرخ شیوع اعتیاد در گروه سنی ۱۵ تا ۶۴ سال در حدود ۵ درصد بود. در این ۱۰ سال جای چنین تحقیق گسترده‌ای خالی مانده است. نماینده رئیس‌جمهور و دبیر کل ستاد مبارزه با مواد مخدر در نخستین نشست خبری خود در تیرماه سال ۱۴۰۵ خبر داد که از سال گذشته اجرای مطالعه جدید شیوع‌شناسی اعتیاد شروع شده و تا ۴ ماهه آینده نتایج نهایی آن کامل و منتشر خواهد شد. انتشار این پیمایش وضعیت رسمی و علمی اعتیاد را در کل کشور نشان خواهد داد.

۲۴ ساله‌ها مراقب باشند

مجموع تحقیقات مقدماتی پیمایش سال ۱۴۰۵ و پیمایش سال ۱۳۹۵ هر دو نشان می‌دهند که اواخر سن مدرسه و اوایل دانشگاه مهم‌ترین دوره شروع و ابتدای شدید به اعتیاد خاتمان سوز است و هردوی آنها بر سن ۲۴ سالگی به‌عنوان یکی از خطرناک‌ترین سنین اعتیاد تأکید کرده‌اند. به گفته زهرا عابدینی، مدیر کل پیشگیری ستاد مبارزه با مواد مخدر، مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهد از ۲۴ تا ۳۶ سالگی بیشترین مصرف مواد مخدر روی می‌دهد و از نوجوانی تا جوانی میزان شیوع مصرف مواد به‌صورت صعودی افزایش پیدا می‌کند، تا جایی که اعتیاد در میان دانش‌آموزان حدود ۱۵ درصد است، در حالی که این میزان در میان دانشجویان بیشتر و بین ۲۵ تا ۲۷ درصد برآورد می‌شود. او تأکید کرده است که آمار مربوط به جامعه دانشجویی در دانشگاه‌ها و مناطق مختلف کشور متغیر است و براساس مطالعات و گزارش‌های اداری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری استخراج شده است. از طرف دیگر شیوع‌شناسی سال ۱۳۹۵ اطلاعاتی درباره سن شروع به مصرف مواد مخدر به‌دست داد. در همان سال اعلام شد که میانگین سن شروع مصرف مواد مخدر ۲۰ تا ۲۴ سال است. در گزارش ۱۰ سال پیش هم تأکید شده بود که برخی افراد از ۱۵ سالگی شروع به مصرف مواد مخدر می‌کنند که این اتفاق ضرورت نظارت خانواده‌ها را بیشتر می‌کند. ۲۴ سالگی چه در پیمایش قبلی و چه در تحقیقات اولیه پیمایش امسال سن مراقبت از خطر اعتیاد است.

تعطیلی بی تعطیلی

با وجود شرایط جنگی، رویکرد آموزش و پرورش بر گزاری دقیق تقویم آموزشی است

محمد سرابی | روزنامه‌نگار | «دیگر

تقویم سال تحصیلی تغییری نمی‌کند.

این خبری است که وزارت آموزش و پرورش اعلام و دبلیش را هم آسیب بزرگی اعلام کرده که تعطیلات مکرر سال تحصیلی گذشته به دانش‌آموزان زده است. حالا با توجه به اتفاقاتی که در سال تحصیلی گذشته رخ داده گویا وزارت آموزش و پرورش قصد دارد با برنامه‌ریزی‌های قابل‌عطاف و واگذاری برخی تصمیم‌گیری‌ها به استان‌ها، سال تحصیلی را براساس تقویم تحصیلی جدید صحیح و تا جای ممکن به‌صورت حضوری برگزار کند. در روزهای گذشته مسئولان این وزارتخانه از وزیر تا معاونان تأکید کرده‌اند که سال ۱۴۰۶-۱۴۰۵ سال ساند قبل از آن با تعطیلی بیایی کلاس‌ها و تأخیر در برگزاری امتحانات همراه نخواهد بود.

مدرسه از اول مهر

با افزایش حمله آمریکا به شهرهای مختلف ایران این دغدغه برای اولیا پیش آمده که مدارس امسال به‌موقع شروع به کار می‌کنند یا باید منتظر پایان جنگ ماند. علی باقرزاده، رئیس مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری وزارت آموزش و پرورش با بیان اینکه آغاز سال تحصیلی قابل‌تعویق نیست، در این باره گفت: «در شرایطی که با پیچیدگی‌ها و عدم قطعیت‌های اجتماعی و امنیتی مواجه هستیم برخی برنامه‌ها مانند تصمیمات مربوط به کنکور یا آزمون‌ها را می‌توان به تعویق انداخت، اما اول مهر هرگز قابل تعویق نیست و سال تحصیلی باید در موعد مقرر آغاز شود.» علیرضا کاظمی، وزیر آموزش و پرورش هم در یکی از سفرهای استانی خود تأکید کرده بود که که برنامه‌ریزی آموزش و پرورش صدرصد بر مبنای آموزش حضوری است. قسمتی از تأکیدات مسئولان وزارتخانه بر شروع به‌موقع سال تحصیلی، متمرکز بر سازندهی کلاس‌ها و حضور معلمان در اول مهر است.

امتحانات لغو نمی‌شود

شدت گرفتن جنگ در جنوب کشور هم‌زمان با برگزاری امتحانات نهایی سال ۱۴۰۱ متوسطه دوم بوده؛ امتحاناتی که در سراسر کشور به‌صورت هم‌زمان برگزار می‌شود. اردیبهشت امسال با گذشت چند هفته از آتش‌بس موقت، آموزش و پرورش زمان امتحانات نهایی را آخر تیر و اول مرداد اعلام کرد. هدف این بود که ۶ هفته قبل از کنکور امتحانات به پایان برسد و کنکوری‌ها وقت کافی برای مطالعه داشته باشند. هم‌زمان با شروع امتحانات، درگیری در تنگه هرمز بیشتر شد و آمریکا به استان‌های جنوبی ایران حمله کرد. انتظار می‌رفت مانند گذشته امتحانات نهایی لغو شود اما فقط امتحان‌های ۴ استان در معرض حمله به زمان دیگری موکول شد و مدارس بقیه استان‌ها امتحانات را برگزار کردند. علیرضا کاظمی، وزیر آموزش و پرورش با بیان اینکه تعویق سراسری امتحانات، تصمیمی منطقی و عاقلانه نبود و نظام آموزشی کشور را با مشکلات گسترده‌ای مواجه می‌کرد، گفت: شرایط جنگی، شرایطی ناپایدار و ممکن است در هر لحظه تغییر کند، بنابراین امکان برنامه‌ریزی بلندمدت وجود ندارد. وی افزود: «باید تلاش شود امتحانات به‌موقع به پایان برسد؛ چرا که اگر این اتفاق نیفتد فرآیند آغاز سال تحصیلی با اختلال جدی مواجه می‌شود.»

ممکن بود آزمون تهران لغو شود

سومین اظهار نظر درباره امتحانات و کلاس‌ها به سخنگوی آموزش و پرورش بر می‌گردد. علی‌فرهادی در برنامه زنده تلویزیونی شبکه خبر تأکید کرد که لغو امتحانات نهایی در استان‌های دارای شرایط جنگی و برگزاری آنها در دیگر استان‌ها، براساس اختیارات مصوب در شورای عالی آموزش و پرورش است. فرهادی گفت: «اگر شرایط تهران و جنوب عوض می‌شد قطعاً در جنوب آزمون‌های نهایی برگزار می‌کردیم و بعد از دانش‌آموزان تهرانی آزمون می‌گرفتیم. شک نداریم که این اتفاق باید می‌افتاد، چون تا ۱۵ شهریور باید همه دانش‌آموزان تعیین تکلیف شوند. تلاش وزارت آموزش و پرورش این است که در اغلب استان‌های کشور امتحانات نهایی طبق برنامه برگزار شود. با توجه به شرایط جنگی، اگر امکان برگزاری آزمون در استانی وجود نداشته باشد، حداکثر ۲۴ ساعت قبل اطلاع‌رسانی می‌شود.» او در پاسخ به این سؤال که چطور نمرات امتحانات با یکدیگر تطبیق داده می‌شود، بیان کرد: «ملاک اصلی در سنجش داوطلبان نراز نمره است، نه یکسان بودن سؤالات آزمون. ترازگیری یک روش علمی و استاندارد است که عدالت را در ارزیابی آزمون‌ها برقرار می‌کند.»

رازی که گوگل پنهان می‌کند

چند روزی می‌شود که کاربران شبکه اجتماعی در مورد اقدام گوگل مپ برای محو کردن نقاطی که ایران در کشورهای منطقه مورد حمله قرار داد، صحبت می‌کنند. گویا گوگل تصاویر ماهواره‌ای با وضوح

بالای نیروگاه برق الشعیه، تأسیسات آب‌شیرین‌کن الشعیه، چند ایلا بشگاه و مجتمع پتروشیمی و همچنین بندر الشعیه در کویت را محو کرده است تا میزان خرابی‌ها عیان نشود. ماجرا چنان عجیب است

که سیاوش اردلان، خبرنگار بی‌بی‌سی فارسی هم با انتشار توییتی به این اقدام اشاره کرد و نوشت: «ظاهراً گوگل مپ داره تمام نقاطی رو که در کشورهای منطقه هدف حملات ایران قرار گرفتند کدر می‌کنه.»

گزارش

نگاه

آماده‌باش در سایه جنگ

تهدید زیرساخت‌ها از سوی دشمن باعث شد تا مسئولان صنعت برق استان هرمزگان، تمرکز نیروها را در مکان‌های پرخطر کم کنند: «نیروهای ما مدت‌ها روز و شبشان را زیر سایه درختان سر می‌کردند و با وجود گرمای طاقت‌فرسای هوا شبانه‌روزی مثل نیروهای نظامی، در فضای آزاد در حالت آماده‌باش به سر می‌بردند تا اگر به کمک آنها نیاز داشتیم به‌موقع در محل حادثه حاضر شوند. اغلب بمباران پل‌ها هم نیمه‌شب و بعد از ساعت ۲۳ اتفاق می‌افتاد و آنها بسیاری از اوقات، شب تا صبح مشغول کار بودند.»

دو مرحله‌ای بودن بسیاری از حملات دشمن باعث می‌شود، حضور در نقاط بمباران شده در نخستین ساعات حادثه با خطرات زیادی همراه باشد، نکته‌ای که ساعدپناه در مورد آن توضیح می‌دهد: «موارد زیادی پیش آمده که وقتی همکارانمان مشغول احیا و تعمیر برق منطقه بمباران شده بودند، دوباره حمله شده و آنها در حالی که کاملاً در خطر بودند، محل را ترک نکردند. حتی در مواردی که منطقه تخریب‌شده، جزو نقاط نظامی بود و نظامیان حاضر در محل امداد رسانی، از همکارانمان می‌خواستند تا خود را به محل امن برسانند اما نیروهای ما قبول نکردند و گفتند همانطور که نیروهای نظامی برای دفاع از مردم در معرض خطر هستند، ما هم چنان‌که رابر سر ادای وظیفه خود می‌گذاریم.»

سربازان گمنام روشنایی

روایت کارکنان صنعت برق هرمزگان که در روزهای جنگ با عملیات‌های اضطراری، مانع خاموشی جنوب شدند

گزارش

رابعه تیموری | روزنامه‌نگار | وقتی پل کهورستان، تپه الله‌اکبر، پل‌های ورودی و خروجی حاجی‌آباد و ۶ محور مواصلاتی دیگر استان هرمزگان مورد حمله دشمن قرار گرفتند و بخش زیادی از مناطق مسکونی و نظامی استان در تاریکی فرو رفتند، تصور و انتظار که این خاموشی قطعی برق گسترده در کمتر از یک ساعت رفع شود و روشنایی به مناطق آسیب‌دیده بازگردد، دور از واقعیت به‌نظر می‌رسید. آستین‌بالا زدن جانانه حمید ساعدپناه و همکارانش برای متوقف‌نشدن چرخ صنعت برق باعث شد تا این تصویر دور به واقعیت تبدیل شود و حاضر به یراق بودن سربازان وطن در عرصه صنعت برق به رخ کشیده شود. ساعدپناه، مدیرعامل شرکت توزیع برق استان هرمزگان در این روزها که خطه جنوب بیش از گذشته با تنگناها و مشکلات جنگ دست‌وپنجه‌نرم می‌کند با همکارانش در دمای ۳۶ تا ۴۰ درجه سانتی‌گراد، بی‌هیاهو تلاش می‌کنند تا جریان زندگی در این گوشه از سرزمینمان بی‌وقفه ادامه داشته باشد.

احیاء کوتاه‌ترین زمان

کوتاه‌بودن زمان طلعی‌های برق در مناطق بمباران شده، توانمندی همکاران ساعدپناه را به خوبی نشان می‌دهد: «در نخستین شب حمله دشمن به جنوب کشور، ۱۲ خط برق‌رسانی دچار آسیب شد که بسیاری از آنها حدود نیم ساعت بعد به مدار برگشتند. این خطوط توزیع برق آسیب‌دیده در قشم، بندر لنگه، سیریک و رودان قرار داشتند. متوسط زمان احیای خطوط در قشم ۳۵ دقیقه، بندر لنگه ۱۵ دقیقه و در سیریک ۱۰ دقیقه بود. تعداد خطوط و میزان خسارت خطوط رودان بیشتر از سایر نقاط بود که احیا و بازگشت به مدار آنها حدود ۴۰ دقیقه طول کشید.»

برق‌رسانی در میناب

ساعدپناه و همکارانش در عملیات‌هایی که برای برق‌رسانی به نقاط حادثه‌دیده داشته‌اند، شاهد اتفاقات تلخ و شیرین بسیاری بوده‌اند: «در یکی از مأموریت‌ها، همکارانم با دیدن شرایط یکی از مصدومان و آسیب‌دیدگان جنگ که برای درمان به تجهیزات خاصی نیاز داشت، مونوور برق تهیه کردند و شرایطی فراهم آوردند که در منزلش خاموشی پیش نیاید و درمانش با مشکل مواجه نشود. نیروهای ما، وقتی مدرسه میناب مورد حمله قرار گرفت، در نخستین فرصت خود را به آنجا رساندند و با آنکه احتمال دومین انفجار وجود داشت، روشنایی و امکانات سرمایشی مناطق آسیب‌دیده را فراهم کردند تا کمی از بار مشکلات خانواده‌های داغدار کم‌شود.»

امداد رسانی اورژانسی

اغلب حملات دشمن در مناطق مسکونی و نظامی جنوب کشور، نیمه‌شب اتفاق افتاده و این مسئله اهمیت کار متولیان صنعت برق را دوچندان کرده است: «بسیاری از بمباران پل‌ها و اختلالات برق، نیمه‌شب اتفاق افتاده و ما برای اینکه از ناامنی محل آسیب‌دیده جلوگیری کنیم و امداد رسانی به شهیدا و مجروحان با مشکلی مواجه نشود، باید در کمترین زمان در محل حاضر می‌شدیم.» این عملیات‌های اورژانسی هم فوت‌وفنی داشته که ساعدپناه و همکارانش برای مواجهه با شرایط جنگی پیش‌بینی کرده‌اند: «در بسیاری از مناطق آسیب‌ها و خسارات به شبکه توزیع برق شدید بود و در حالت معمول مدت‌ها طول می‌کشید تا اصلاح و رفع عیب شوند، اما به‌دلیل خاص بودن شرایط، ما راه‌ها و روش‌های ماینر را اجرا کردیم تا طولانی شدن خاموشی‌ها از نظر روانی روی مردم تأثیر نگذارد.»

حمله دشمن به مناطق مسکونی

از همان صبح روز نهم اسفندماه که جنگ تحمیلی سوم آغاز شد، جهادگران صنعت برق استان هرمزگان آرایش جنگی به‌خود گرفتند و در حالت آمادب‌باش قرار گرفتند تا اگر مکانی بر اثر حمله دشمن دچار قطعی برق و خاموشی شد، برای تامین روشنایی منطقه آسیب‌دیده زودتر دست‌به‌کار شوند، اما اوج پرشعلگی آنها در روزهای اخیر بوده که جنوب کشور، بیش از گذشته مورد تهاجم واقع شده است. ساعدپناه، مدیرعامل شرکت توزیع برق استان هرمزگان درباره اتفاقات این روزها می‌گوید: «بسیاری از پل‌هایی که مورد حمله قرار گرفتند در مناطق مسکونی قرار داشتند که بر اثر موج انفجار شبکه‌ها و پست‌های توزیع برق همجوارشان هم تخریب شدند. یکی از این پل‌های مهم، پل کهورستان بود که ۲ روستا را به هم متصل می‌کرد و با تخریب آن برق چند روستا قطع شد. در بمباران دکل‌های رادیویی و محور حاجی‌آباد هم برق بسیاری از مناطق مسکونی آسیب‌دیدند. در بمباران مناطق نظامی هم قطعی‌های برق گسترده‌ای داشتیم که تعداد زیادی از ساکنان این مناطق را دچار مشکل کرد.»